

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор українсько-угорського
навчально-наукового інституту

/доц. Олександр ШПЕНИК/
«29» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти	Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Освітньо-професійна програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

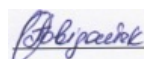
Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка сучасної школи» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)** освітньо-професійної програми «Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»

Розробник:

Опачко Магдалина Василівна, професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (протокол № 15 від «27» червня 2024 р.).

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

 проф. Оксана ПОВІДАЙЧИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук
протокол № 8 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

 /проф. Олена ПОПАДИЧ/
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	1
Кількість модулів – 2	Семестр:2
Тижневих годин для денної форми навчання:	2
аудиторних – 4	Лекції:
самостійної роботи студента – 3	14 год
	Практичні (семінарські):
	14 год
Вид підсумкового контролю: модульне контрольне оцінювання	тестування
	2 год
Форма підсумкового контролю: екзамен	Самостійна робота: 60 год
	1 год

2.МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчального курсу «Педагогіка сучасної школи» полягає у засвоєнні студентами: змісту педагогіки, як теорії і практики освітньо-виховного процесу та сутності здійснення професійної педагогічної діяльності у закладах середньої, фахової передвищої, вищої освіти; формуванні: ціннісних ставлень, інтересів, спрямованості на самореалізацію у майбутній професійно-педагогічній діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. ІК Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК 1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, генерування нових, складних ідей у галузі освіти й історії.

ЗК 2 – Здатність до діагностування, аналізу, проектування освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, закладах професійної(професійно-технічної) освіти та закладах вищої освіти.

ЗК 3 – Здатність вчитися протягом усього життя і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4 – Здатність до реалізації функцій викладача і керівника освітньої установи, закладу, працювати у команді

ЗК 8 – Здатність толерувати багатоманітність і полікультурність у суспільстві

ФК 1 – Здатність здійснювати аналіз педагогічної діяльності вчителя, формувати власний стиль професійної діяльності.

ФК 2 – Здатність фахово здійснювати педагогічну діяльність у закладах освіти, володіти формами і методами та інноваційними освітніми технологіями навчання.

ФК 6 – Здатність до конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка сучасної школи» є опанування навчальних дисциплін психолого-педагогічного циклу, що представлені у ОП бакалаврського рівня.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Педагогіка сучасної школи», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати знання з гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін в обсязі необхідному для успішного володіння загальнотеоретичними та світоглядними питаннями і навиками практичного їх використання в освітній діяльності	ПРН 1
Володіти навиками педагогічної майстерності, враховувати сучасні тенденції організації освітнього процесу.	ПРН 2
Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з психології та педагогіки з метою розвитку загальної культури й соціалізації особистості.	ПРН 3

Конструктивно вирішувати особистісно й професійно-значущі проблеми відповідно до загальноприйнятих морально-етичних норм та на основі гармонійного поєднання знань зісторичних наук, методики їх навчання і культури педагогічного спілкування.	ПРН 4
Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності	ПРН 5
Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.	ПРН 7

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовують знання з гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін для прояснення загальнотеоретичних та світоглядних питань і навиками практичного їх використання в освітній діяльності	ПРН 1
Володіють навиками педагогічної майстерності, використовуючи сучасні технології навчання у освітньому процесі	ПРН 2
Застосовують спеціалізовані концептуальні знання з психології та педагогіки з для розробки програми управління розвитком особистості	ПРН 3
Конструктивно вирішують особистісно й професійно-значущі проблеми відповідно до загальноприйнятих морально-етичних норм та на основі гармонійного поєднання знань зісторичних наук, методики їх навчання і культури педагогічного спілкування.	ПРН 4
Використовують сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності у контексті проектування фрагментів уроків/виховних заходів	ПРН 5
Демонструвати здатність організувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.	ПРН 7

Досягнення програмних результатів навчання оцінюється за критеріями (згідно Національної рамки кваліфікацій ієрархічні рівні, згідно з таксономією Б. Блума):

- Знання:* основних категорій і понять загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, основ порівняльної педагогіки; педагогічного спілкування; компетентнісного, діяльнісного, системного та інтегративного, студентоцентрованого підходів.
Розуміння: основних понять загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; основ проектування освітньо-виховного процесу та культури педагогічного спілкування; понять компетентності (предметних для учнів і педагогічних) та професіоналізму; педагогічної техніки та мовлення; сутності етики педагогічної діяльності; сутності майстерності педагогічної взаємодії; основ управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів; основ управління розвитком особистості у процесі виховання; сутності рефлексивної діяльності, спрямованої на саморозвиток педагога.
- Застосування:* вміти використовувати методи, прийоми, засоби, технології навчання і виховання учнів та навички педагогічної майстерності у шкільній і позашкільній роботі з учнями; застосовувати інтерактивні, розвивальні, особистісно зорієнтовані, здоров'язберігаючі технології, технології розвитку критичного мислення, технології проблемного навчання учнів; використовувати майстерність взаємодії для розв'язання освітніх проблем нової української школи; розробляти конспекти уроків та виховних заходів з урахуванням гуманістичного, особистісного та індивідуального підходів до розвитку учнів.

Аналіз: інформаційно-освітніх можливостей середовища, особистісно орієнтованих і рекомендованих освітніх порталів, індивідуальних особливостей учнів (інтересів, потреб, мотивів, цінностей); умов для адаптації педагогічних технологій.

Синтез: різних технологій для розвитку інформаційно-освітнього ресурсу середовища, наприклад, цифрових та навчальних, цифрових і виховних, цифрових і розвивальних; реалізація міжпредметних зв'язків та інтегрування змісту різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в школі; використовувати і залучати різноманітність і мультикультурність як джерело творчих ідей для створення психологічно комфортного, особистісно орієнтованого, безпечного і креативного освітнього середовища розвитку учнів.

Оцінювання: ефективності використання особистісно орієнтованого підходу у освітній діяльності; навчально-методичних розробок вчителів з точки зору рівнів прояву педагогічної майстерності; досвіду застосування на практиці елементів педагогічної творчості, самостійності, рефлексивної діяльності.

Комунікація: використовувати набуті знання у процесі організації педагогічної взаємодії з різноманітними групами учнів, в тому числі, з особливими потребами; виявляти повагу до ціннісного потенціалу (релігійного, етнічного, професійного, особистісного) учнів та інших фахівців, що дозволяє використати ресурс комунікації для спільного розв'язання професійних завдань, використовувати і залучати мультикультурний ресурс у проєктуванні технологій педагогічної взаємодії з учнями; створювати умови для комунікації із представниками наукових і громадських організацій; спілкуватися в різних формах: монологічній, діалогічній, полілогічній із учнями, колегами, іншими учасниками освітнього процесу.

3. *Автономність та відповідальність:* виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти, дотримуватись професійної педагогічної етики та принципу доброчесності у виконанні функціональних обов'язків.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Поточний контроль, який під час вивчення навчальної дисципліни проходить індивідуальній, груповій, фронтальній формах.

Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, самоконтроль.

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Педагогіка сучасної школи» передбачає виконання завдань тестового контролю з використанням *Googl-форми*.

Підсумковий контроль – залік, який проводиться у письмовій формі (он-лайн-формат) і полягає у заповненні Екзаменаційного листка за формою. Екзаменаційний листок містить завдання трьох рівнів. 1. Тестові завдання (*Googl-форма*). 2. Завдання із розгорнутою відповіддю (Описати...; Розкрити сутність...; Охарактеризувати...; Проаналізувати... тощо. Або завдання: Закінчити речення. 3. Творче завдання: оцінюються доробки, які входять к портфоліо студента/або (прокоментувати ситуації і обґрунтувати власну позицію: знайти оптимальне рішення педагогічної задачі (з наведених); запропонувати оригінальне, власне.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Протягом семестру студенти вивчають два модулі з дисципліни. Після кожного модуля здійснюється модульний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали програму семінарських занять, залучаються до відпрацювання у формі рефератів та інших розробок.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою (50 балів – модульна робота; 30 балів – поточний контроль, виконання практичних завдань на заняттях; 20 балів – самостійна робота. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за кожний модульний контроль.

Студент, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати іспит з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент (ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) має складати екзамен.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за один змістовий модуль отримав середнє арифметичне менше 60 балів зобов'язаний складати екзамен з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час екзамену оцінені менш ніж 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання модульних завдань (письмові тестові завдання);
- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль індивідуальної та самостійної роботи.

Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, який оцінюється у межах від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин

студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється у межах 30 балів:

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Застосовувати знання з гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін в обсязі необхідному для успішного володіння загальнотеоретичними та світоглядними питаннями і навиками практичного їх використання в освітній діяльності	Лекція з презентацією, використання технології Classroom для перегляду фрагментів вебінарів, конференцій Аналіз виконаних досліджень (дисертаційних, магістерських, бакалаврських) з педагогіки з використанням ресурсів інтернету.	Оцінювання повідомлень і презентацій, підготовлених як звіт із аналізу обраного дослідження; самостійне проектування етапів, методів проведення дослідження
ПРН 2. Володіти навиками педагогічної майстерності, враховувати сучасні тенденції організації освітнього процесу	Лекція на розбір (аналіз) конкретних ситуацій (різновид лекцій-дискусій). Діалогічні методи взаємодії, Практична робота на проектування діяльності з реалізації цілей дидактичного менеджменту	Аналіз стану розробки фрагментів проекту методичної системи з використанням технологій, що забезпечують психологічно-комфортну взаємодію всіх учасників освітньо-виховного процесу (оцінювання виконання завдань для самоконтролю)
ПРН 3. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з психології та педагогіки з метою розвитку загальної культури й соціалізації особистості.	Метод проблемного викладу матеріалу, метод моделювання ситуацій, наближених до реальних професійних	Оцінювання результатів мікровикладання (ситуація – вибір методів, форм, прийомів педагогічного впливу до уроків/виховних заходів/ позакласних/факультативних заходів за темою проекту та їх аналіз
ПРН 4. Конструктивно вирішувати особистісно й професійно-значущі проблеми відповідно до загальноприйнятих морально-етичних норм та на основі гармонійного поєднання знань з історичних наук, методики їх навчання і культури педагогічного спілкування.	Метод проектів, групова взаємодія у проектній діяльності	Аналіз презентацій фрагментів уроків і виховних заходів з використанням педагогічних Технологій

<p>ПРН 5. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.</p>	<p>Аналіз змісту педагогічних технологій, моделювання ситуацій їх використання в умовах, наближених до реальних</p>	<p>Аналіз і оцінка методичної розробки уроку/ виховного/позакласного/факультативного заняття з використанням технологій критичного і креативного мислення</p>
<p>ПРН 17. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.</p>	<p>Лекція-конференція</p>	<p>Аналіз усних повідомлень і презентацій, підготовлених як звіт із підготовки портфоліо</p>

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Заняття-конференції Виступ з доповіддю	9*3+3акт max 36	30	9*3+3акт max 36	30
Презентація	1	5	1	5
Участь у дискусії (диспуті), «круглому столі»	1	2	1	2
Розв'язування педагогічних задач	1	10	1	10
Анотований звіт	1	2	1	2
Реферат	1	1	1	1
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді виконання письмових завдань репродуктивного й творчого характеру, який оцінюється від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

50 балів (оцінка «відмінно») – студент виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі і виявив при цьому:

- глибокі та повні знання матеріалу дисципліни;
- вільне володіння науковою термінологією;
- творчу самостійність;
- високу культуру оформлення знань та відповідний рівень умінь і навичок.

40 балів (оцінка «добре») – студент виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі, вичерпно реалізував усі питання, виявив творчу самостійність, добре орієнтується в сучасних проблемах основ педагогіки, продемонстрував високу культуру оформлення знань, належний рівень умінь та навичок, але в роботі наявні окремі несуттєві помилки. Ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

30 балів (оцінка «задовільно») – студент виявив задовільні знання матеріалу, але допустив при цьому окремі грубі фактичні помилки та неточності, а культура оформлення знань та рівень його умінь і навичок ще недостатні. Правильно виконано більше 50% запропонованих завдань

20 балів (оцінка «незадовільно») – студент не виявив достатніх фахових знань з предмета, не досяг реалізації завдання через загальну слабку орієнтацію в програмовому матеріалі, а культура його мовлення й оформлення знань незадовільні. Завдань виконано менше від 50 %.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Педагогіка сучасної школи» є іспит, який проводиться в усній формі. Студент, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати іспит з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Для покращення підсумкової оцінки з дисципліни складання іспиту є обов'язковим.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав середнє арифметичне менше 60 балів зобов'язаний складати іспит з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час іспиту оцінені менш ніж 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Педагогіка як людинознавча наука

Тема 1. Педагогіка як наука, навчальна дисципліна та професія

Педагогіка як наука, об'єкт, предмет, завдання. Категоріальний апарат сучасної педагогіки. Система педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки педагогіки. Науково-педагогічні дослідження як джерело розвитку сучасної освіти. Педагогіка як професія. Сучасний педагог: вимоги суспільства і критерії придатності.

Тема 2. Педагогіка у філософських рефлексіях: від класичної філософії до філософії сучасної освіти

Історичні етапи розвитку і становлення педагогіки наукою. Філософські погляди на розвиток особистості, навчання і виховання у античний період. Антична культура як колиска європейських систем виховання. Педагогіка Середньовіччя. Нова християнська філософія та схоластика. Гуманізм епохи Відродження. Антропоцентризм у педагогіці. Педагогічні ідеї Я.А.Коменського. Філософія Проствітництва та педагогічні концепції Ж.-Ж. Руссо, Дж.Локка, Й.Гербарта, Й.Песталоцці, А.Дістервегата їх вплив на розвиток теорії і практики виховання і навчання в Європі. Сутність ідей енциклопедизму і їх відображення в змісті шкільної освіти. Доба Нового часу. Класична раціональність і постнекласична епоха. Розвиток педагогічних ідей у Новітній час.

Тема 3. Поняття змісту освіти

Поняття про дидактику. Основні категорії дидактики. Предмет і завдання дидактики. Зміст освіти – центральне поняття дидактики (теорії) та організації (практики) освітнього процесу в закладах освіти. Поняття про зміст освіти. Структура змісту освіти та її компоненти. Джерела, фактори, принципи та критерії відбору змісту освіти. Компетентнісний підхід у розробці змісту освіти. Тенденції розвитку змісту сучасної освіти. Державний освітній стандарт. Реалізація змісту освіти в сучасних освітніх закладах.

Тема 4. Процес навчання як цілісна система

Поняття про навчання, як процес. Функції навчання. Методологічні основи навчання. Структура процесу навчання. Види навчання. Закономірності і принципи навчання. Методи і засоби організації процесу навчання в сучасних освітніх закладах. Різні підходи до класифікації методів навчання, їх характеристики. Вибір методів навчання. Засоби навчання. Форми організації навчання. Дидактичний менеджмент як наукова система управління розвитком особистості в процесі навчання.

Тема 5. Процес виховання в сучасній школі

Сутність та особливості процесу виховання. Формування системи цінностей та ставлень як найважливіше завдання виховання. Закономірності і принципи виховання їх характеристика. Формування базової культури особистості, наукового світогляду та моральної культури особистості. Громадянське виховання та патріотичне виховання, актуальність патріотизму в умовах повномасштабної війни України з Росією. Методи виховання, прийоми виховання, класифікація методів виховання. Форми виховання, поняття та ознаки колективу, динаміка і етапи становлення колективу, як форми виховання.

Тема 6. Освітні парадигми і технології

Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно орієнтована, компетентнісна, рефлексивна). Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії. Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проектні, проблемні, ігрові, інтерактивні, інтегровані). Поняття про контроль навчання, його функції, види, форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми

оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання. Формувальне оцінювання.

Тема 7. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності

Поняття інновацій в освіті. Інновації у змісті освіти, організації освітнього процесу, у діагностуванні результатів освітньої діяльності, в управлінні освітою. Поняття про інноваційний потенціал сучасного вчителя. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень педагогічної науки. Критерії педагогічних інновацій. Проектування інноваційного освітнього середовища. Використання сучасних засобів навчання та візуалізації у роботі вчителя фізики та інформатики. Види освіти: формальна, неформальна, інформальна та можливості для підвищення кваліфікації педагогів.

Змістовий модуль 2. Освіта як соціальний інститут

Тема 8. Історико-культурні витоки становлення освіти соціальним інститутом

Соціалізація особистості в процесі навчання, виховання, освіти. Освіта як інститут соціалізації, розвитку і становлення особистості. Передумови становлення освіти соціальним інститутом. Спільне і відмінне появи та розвитку освіти у країнах світу. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти в Україні та зарубіжних країн.

Сучасний стан освітніх систем в Україні та розвинених країнах світу. Управління освітою та її фінансування. Розвиток сучасних освітніх систем: глобальний, європейський та національний контексти. Характеристика освіти країн Євросоюзу. Структура освіти у США, Великобританії, Німеччині, Франції. Характеристика освітніх систем розвинених країн Сходу.

Тема 9. Сучасна українська освіта і головні напрямки її реформування

Структура освіти. Головні особливості успадкованої Україною системи освіти. Концептуальні засади реформування освіти. Провідні тенденції реформування освітніх систем. Освітні реформи у США, Великій Британії, Німеччині, Франції, Японії, Данії, Швеції, Фінляндії. Демократизація компонентів системи. Реформування освіти в Україні: від вищої школи до дошкільних освітніх закладів. Нова українська школа: витоки і становлення.

Тема 10. Вища освіта в Україні та зарубіжних країнах

Історія появи університетів - перших вищих навчальних закладів. Традиції організації їх діяльності. Різновиди закладів вищої освіти у зарубіжних країнах. Організація діяльності ЗВОу контексті Болонського процесу. Освітні рівні, освітні ступені, освітньо-наукові та освітньо-професійні програми. Європейський освітній простір. Політична та економічна глобалізація як чинник розвитку вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні. Європеїзація як чинник розвитку вищої освіти в Україні.

Тема 11. Організація освітнього середовища у закладах освіти в умовах євроінтеграції

Поняття освітнього середовища закладу освіти. Безпечне середовище: умови його функціонування. Ознаки та принципи функціонування безпечного середовища. Протидія проявам насильства, булінгу та кібербулінгу, сексизму та гендерної дискримінації у освітніх закладах різних рівнів. Кодекс безпечного освітнього середовища. Система профілактичної роботи з протидії насильству в закладі освіти. Особливості організації освітнього процесу у закладах освіти в умовах війни. Методи, форми і засоби навчання, актуалізація самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Освітні технології дистанційного навчання та оцінювання рівнів навчальних досягнень.

Тема 12. Наукова та інноваційна діяльність закладів вищої освіти у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку

Законодавча база наукової та інноваційної діяльності у вищій школі України. Етапи розвитку наукової й інноваційної місії університетів світу. Національні моделі взаємодії освітньої та наукової діяльності університету. Університет в інноваційній системі суспільства. Управління науковою діяльністю (УНД) сучасного університету (порівняльний

аналіз УНД дослідницького та навчального університетів США). Питання наукової та академічної доброчесності у Європейському просторі вищої освіти та Європейському науковому просторі.

Тема 13. Розвиток систем освіти, проблеми ефективності та якості освіти

Перспективи розвитку освіти. Цілі розвитку людства, проголошені у Декларації тисячоліття(ЦРДТ). Десятиліття грамотності ООН: освіта для всіх (ОДВ). Проблеми оцінювання якості освіти. Інновації у оцінюванні ефективності діяльності освітнього закладу та якості освіти. Етапи формування європейського виміру ЗЯВО. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Особливості функціонування структур зовнішнього та внутрішнього ЗЯВО в Україні. Створення НАЗЯВО та управління якістю освіти. Стратегії «Освіта впродовж життя», «Освіта для всіх» як утілення ідеї безперервності освіти.

Тема 14. Тенденції модернізації освітньої діяльності вищої школи в ЄС та в Україні

Актуальні компетентності, необхідні на ринку праці в умовах суспільства знань. Європейська та національна рамки кваліфікацій. Студенто-центрований підхід до організації освітнього процесу у вищій школі. Цифровий підхід в інноваційній освітній діяльності вищої школи. Інтернаціоналізація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні. Інклюзія в освіті та особливості організації інклюзивного освітнього середовища. Інклюзивна освіта у світі.

Гендерний аспект освітньої діяльності, антидискримінаційний посил освітньої системи. Масовізація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90				
	Форма навчання: денна				
	у тому числі				
Усього	лекції	практичні (семінари)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Педагогіка як людинознавча наука					
Тема 1. Педагогіка як наука, навчальна дисципліна та професія	6	2			4
Тема 2. Педагогіка у філософських рефлексіях: від класичної філософії до філософії сучасної освіти	7		2		5
Тема 3. Поняття змісту освіти	6	2			4
Тема 4. Процес навчання як цілісна система	6	2			4
Тема 5. Процес виховання в сучасній школі	6	2			4
Тема 6. Освітні парадигми і технології	7		2		5
Тема 7. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності	7		2		5
Разом за змістовий модуль 1:	45	8	6		31
Змістовий модуль 2. Освіта як соціальний інститут					
Тема 8. Історико-культурні витоки становлення освіти соціальним інститутом	7		2		5
Тема 9. Сучасна українська освіта і головні напрямки її реформування	6	2			4
Тема 10. Вища освіта в Україні та зарубіжних країнах	7	2			5
Тема 11. Організація освітнього середовища у закладах освіти в умовах євроінтеграції	6		2		4
Тема 12. Наукова та інноваційна діяльність закладів вищої освіти у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку	6		2		4
Тема 13. Розвиток систем освіти, проблеми ефективності та якості освіти	6	2			4
Тема 14. Тенденції модернізації освітньої діяльності вищої школи в ЄС та в Україні	7		2		5
Разом за змістовий модуль 2:	45	6	8		31
Разом за модуль 1:	90	14	14		62

6.3. Теми практичних занять (модуль 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
1.	Історико-культурні витоки становлення педагогіки наукою 1. Джерела розвитку і становлення європейських систем виховання. 2. Розвиток педагогічних ідей у середньовічній Європі, в епоху Відродження і Реформації. 3. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVII-XX ст.) 4. Етапи становлення і розвитку української школи педагогіки. 5. Розвиток позакласної та позашкільної освіти: сучасний стан	2
2.	Освітні парадигми і технології 1. Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно орієнтована, компетентнісна, рефлексивна). 2. Педагогіка партнерств: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії. 3. Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні, інтегровані). 4. Поняття про контроль навчання, його функції, види, форми і методи контролю. 5. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів. 6. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання. Формувальне оцінювання.	2
3.	Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності 1. Поняття про інновації в освіті. 2. Інновації змісту освіти: історико-культурний аспект. 3. Інновації у навчанні. 4. Інновації у вихованні. 5. Інновації в управлінні освітніми закладами. 6. Інновації у підготовці і перепідготовці педагогів. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності	2
Змістовий модуль 2.		
4.	Історико-культурні витоки становлення освіти соціальним інститутом 1. Характеристика освіти країн Євросоюзу. Освіта учнів старших класів у Польщі, Фінляндії, Канади та Швейцарії 2. Професійна школа Австрії сьогодні. 3. Академічна школа Британії: стажування та зв'язок із ринком праці. 4. Структура освіти у США, Великобританії, Німеччині, Франції. 5. Характеристика освітніх систем розвинених країн Сходу	2
5.	Стан і напрями розвитку освіти в умовах євроінтеграції 1. Спільне і відмінне в появі та розвитку освіти у країнах світу. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти в Україні та зарубіжних країн. 2. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток освіти.	2

	<p>Особливості шкільної освіти в полікультурних, мультикультурних суспільствах.</p> <p>3. Політична та економічна глобалізація як чинник розвитку вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні. Європеїзація як чинник розвитку вищої освіти в Україні</p> <p>4. Підготовка педагогів у світі та в Україні: створення моделей професійної підготовки педагогічних кадрів у європейських освітніх закладах та імплементація цього досвіду в Україні.</p>	
6.	<p>Організація освітнього середовища в закладах освіти</p> <p>1. Різновиди закладів вищої освіти у зарубіжних країнах.</p> <p>2. Організація діяльності ЗВО у контексті Болонського процесу. Освітні рівні, освітні ступені, освітньо-наукові та освітньо-професійні програми.</p> <p>3. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, труднощі і шляхи їх подолання.</p> <p>4. Сучасні технології дистанційної освіти. Googl-інструменти у реалізації освітніх цілей на всіх освітніх рівнях. Освітні портали.</p> <p>5. Медіаосвіта та інформаційно-цифрова грамотність як необхідна умова забезпечення якості освітніх послуг.</p>	2
7.	<p>Наукова та інноваційна діяльність закладів вищої освіти у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку</p> <p>1. Законодавча база наукової та інноваційної діяльності у вищій школі України.</p> <p>2. Етапи розвитку наукової й інноваційної місії університетів світу.</p> <p>3. Національні моделі взаємодії освітньої та наукової діяльності університету. Університет в інноваційній системі суспільства.</p> <p>4. Управління науковою діяльністю (УНД) сучасного університету (порівняльний аналіз УНД дослідницького та навчального університетів США).</p> <p>5. Питання наукової та академічної доброчесності у Європейському просторі вищої освіти та Європейському науковому просторі.</p>	2
8.	<p>Тенденції модернізації освітньої діяльності вищої школи в ЄС та в Україні</p> <p>1. Актуальні компетентності, необхідні на ринку праці в умовах суспільства знань.</p> <p>2. Європейська та національна рамки кваліфікацій.</p> <p>3. Студентоцентрикований підхід до організації освітнього процесу у вищій школі.</p> <p>4. Цифровий підхід в інноваційній освітній діяльності вищої школи.</p> <p>5. Інтернаціоналізація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні.</p> <p>6. Масовізація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні.</p>	2
	Разом:	14 год

6. 4 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
Самостійні роботи до курсу		
1	Тема 1. Педагогіка як наука, навчальна дисципліна та професія 1. <i>Охарактеризувати</i> етапи становлення педагогіки наукою 2. <i>Написати есе на тему</i> «Сучасний учитель – який він»	2 2
2	Тема 2. Педагогіка у філософських рефлексіях: від класичної філософії до філософії сучасної освіти 1. <i>Опрацювати</i> питання на дискусію: – Філософія сучасної освіти про подальші перспективи її розвитку – Сутність ідей енциклопедизму і їх відображення в змісті шкільної освіти. Доба Нового часу – Класична раціональність і постнекласична епоха. Розвиток педагогічних ідей у Новітній час – Філософський напрям педагогіки гармонійної цілісності : реалізація у освітніх системах – Релятивістсько-плюралістична концепція, про пріоритетність ролі індивідуальних інтересів над громадськими та реалізація в освітніх системах	5
8	Тема 3. Поняття змісту освіти 1. <i>Охарактеризувати</i> розвиток змісту освіти в епоху цифровізації та діджиталізації 2. <i>Проаналізувати сутність</i> компетентнісного підходу у розробці змісту освіти.	2 2
11	Тема 4. Процес навчання як цілісна система 1. <i>Охарактеризувати</i> дидактичне середовище сучасного закладу освіти 2. <i>Розробити проект</i> : сучасні засоби навчання	2 2
12	Тема 5. Процес виховання в сучасній школі 1. <i>Охарактеризувати</i> цінності сучасного виховання у контексті аналізу твору Г.Ващенко «Виховний ідеал»	4
	Тема 6. Освітні парадигми і технології 1. <i>Розкрити сутність</i> технологій розвивального, проблемного, модульного, контекстного, ігрового, ситуаційного навчання. 2. <i>Охарактеризувати методи:</i> Кейс-стаді, Портфоліо. Ситуаційні методи. Мозковий штурм. Синектика. Метод проектів.	3 2
	Тема 7. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності 1. <i>Проаналізувати</i> якості сучасного вчителя-лідера та інноватора, як організатора взаємодії у освітньому середовищі 2. <i>Змодельовати діяльність</i> проектування розвитку особистості в освітньому процесі	2 3
	Тема 8. Історико-культурні витоки становлення освіти соціальним інститутом 1. <i>Охарактеризувати</i> передумови становлення освіти соціальним інститутом. З'ясувати роль Я.Коменського, соціалістів-утопістів у розвитку освіти як соціального інституту 2. <i>Скласти таблицю</i> «Освіта в країнах Сходу і Заходу: порівняльний аналіз»	2 3
	Тема 9. Сучасна українська освіта і головні напрямки її реформування 1. <i>Написати анотацію до праці</i> В.Кременя « Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору» (Київ: Педагогічна думка, 2009.)	4
	Тема 10. Вища освіта в Україні та зарубіжних країнах 1. <i>Охарактеризувати</i> політичну та економічну глобалізація як чинник	1

	розвитку вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні 2. <i>Охарактеризувати</i> освіту країн Євросоюзу: Польщі, Чехії, Угорщини, Словенії, Молдови, Австрії 3. <i>Охарактеризувати</i> структуру освіти у США, Великобританії, Німеччині, Франції..	2 2
	Тема 11. Організація освітнього середовища у закладах освіти в умовах євроінтеграції 1. <i>Охарактеризувати</i> особливості організації освітнього середовища в закладах освіти в контексті євроінтеграції 2. <i>Охарактеризувати</i> особливості організації освітнього середовища в закладах освіти в умовах повномасштабної	2 2
	Тема 12. Наукова та інноваційна діяльність закладів вищої освіти у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку 1. <i>Скласти таблицю</i> «Управління науковою діяльністю (УНД) сучасного університету» (порівняльний аналіз УНД дослідницького та класичного університетів на прикладі США).	4
	Тема 13. Розвиток систем освіти, проблеми ефективності та якості освіти 1. Написати анотовану доповідь на тему «Інновації у оцінюванні ефективності діяльності освітнього закладу та якості освіти» 2. Зробити огляд за матеріалами повідомлень на сайті МОН освіти України: «Міжнародна співпраця НАЗЯВО у системі забезпечення якості вищої освіти в контексті трансформація суспільства»	2 2
	Тема 14. Тенденції модернізації освітньої діяльності вищої школи в ЄС та в Україні 1. <i>Охарактеризувати</i> тенденції розвитку освіти: – Інтернаціоналізація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні – Інклюзія в освіта у світі у світі, в ЄС та в Україні – Антидискримінація в освіті за ознаками: нації, етносу; кольору шкіри; гендерною ідентичністю – Цифровізація, гейміфікація та діджиталізація як тенденції розвитку сучасної освіти – Стратегії «Освіта впродовж життя», «Освіта для всіх» як утілення ідеї безперервності освіти.	5
	Всього:	62 год

Самостійна робота над навчальною дисципліною також включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до семінарських (практичних) занять; систематизацію вивченого матеріалу перед заліком (іспитом); опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; переклад іноземних джерел встановленої тематики; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: дослідження практичних ситуацій; підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми з елементами наукового дослідження та його презентація; презентація власних досліджень, підготовка до олімпіад, конференцій; написання есе; виконання вправ різного рівня складності, складання і розв'язування задач, тестових завдань; розробка моделей, явищ і процесів; анотація опрацьованої додаткової літератури (відеофільмів, переглянутих у відеолабораторіях); розробка поурочних планів і конспектів уроків, розробка сценаріїв виховних справ, дослідження колективу академічної групи; порівняльна характеристика вивчених явищ, процесів тощо; анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; анотації до; аналіз підручників; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

В змісті вивчення курсу «Педагогіка сучасної школи» магістри працюють над створенням портфоліо для презентації саморозвитку і самоменеджменту.

Орієнтовна тематика рефератів з «Педагогіки сучасної школи»

Філософія освіти про стратегічні напрями її розвитку
Філософія освіти про три напрями розвитку освітніх систем
Мета виховання. Поняття виховного ідеалу
Цінності освіти і виховання
Сучасні технології виховання
Педагогіка партнерства та її роль у розвитку особистості учня
Закономірності і принципи навчання
Сучасні технології навчання: переваги і недоліки дистанційної освіти
Технології розвитку критичного мислення учнів
Технології розвитку креативного мислення учнів
Форми організації навчання. Із історії форм організації навчання.
Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів.
Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання. Формувальне оцінювання.
Виховання особистості в умовах сучасних глобальних викликів: закономірності і принципи виховання
Позашкільна освіта - складова системи безперервної освіти.
Поняття про колектив і його значення у вихованні.
Пошуково-дослідницька діяльність дітей шкільного віку.
Прийоми розвитку критичного мислення школярів.
Прийоми розвитку креативного мислення учнів.
Робота з обдарованими учнями в системі МАН України.
Проблема колективу у Макаренка і Сухомлинського.
Проблема національного виховання у педагогічній спадщині Г.Г.Ващенко.
Система цінностей у педагогіці О.Вишневського.
Філософія людиноцентризму і перспективи розвитку сучасної освіти.
Проблеми соціалізації особистості в системі шкільної освіти.
Проблемне навчання як засіб активізації пізнавальних інтересів учнів на уроках.
Методологія розробки Базового навчального плану для НУШ.
Педагогічна теорія Яна Амоса Коменського як важливий етап у розвитку освітніх ідей в Європі та світі.
Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди.
«Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтесорі.
Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.
Полікультурність - головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.
Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського.
С. Френе: школа успіху і радості.
Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).
Програма дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.
Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.
Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність.
Методи збирання інформації. Спостереження. Анкетування. Опитування. Інтерв'ю.
Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.
Активні (соціально-психологічні) форми організації освітнього процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості.
Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії, предметні гуртки, додаткові групові, індивідуальні заняття, домашня навчальна робота учня.
Управління в системі освіти. Управлінська діяльність. Лідерство, керівництво, супровід. Типологія лідерства.
Стилі керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.
Шляхи підвищення ефективності освітнього процесу у вищій школі.
Дидактичні проблеми тестового контролю у вищій школі.

Принципи організації самостійної роботи студентів.
Наука і освіта: проблеми інтеграції.
Основні ідеї та принципи інноваційного навчання.
Шляхи підвищення активності студентів у навчанні.
Сутність навчальної мотивації студентів.
Психолого-педагогічні проблеми спілкування викладача та студентів.
Завдання та проблеми безперервної освіти.
Аналіз сутності і процесу акредитації в освіті.
Трансформація класичного університету до дослідницького.
Педагогіка співробітництва – основа гуманізації навчально-виховного процесу вищої школи.
Психолого-педагогічні проблеми формування творчої особистості у вищій школі.
Методи розвитку критичного мислення студентів.
Дидактичні основи дистанційної технології навчання.
Використання принципів конфліктології у взаємодії педагога зі студентами.
Сучасні проблеми гуманізації вищої освіти та виховання студентів.
Сутність поняття компетентності та компетенції у стандартах вищої освіти.
Проблеми створення національної рамки кваліфікацій.
Сутність кредитної системи організації навчального процесу.
Дидактичні вимоги та технологія розробки віртуальних лабораторних робіт.
Проблеми та методи формування навчальної мотивації у студентів.
Підвищення ефективності науково-дослідної роботи студентів як проблема вищої школи.
Шляхи розвитку творчої самостійності студентів.
Проблеми формування дослідницьких компетенцій студентів.
Стан та шляхи підвищення іншомовної підготовки майбутнього фахівця.
Студентське самоврядування, як фактор підвищення якості освіти.
Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.
Якість вищої освіти: проблеми оцінювання та моніторингу.
Шляхи впровадження принципу єдності колективного та індивідуального у вищій школі.
Проблеми та шляхи демократизації вищої школи.
Роль особистості викладача у вихованні студентства.
Завдання та проблеми європейської інтеграції вищої освіти України.
Міжнародна діяльність університету, як фактор підвищення якості освіти.
Глобалізація і проблеми розвитку освіти.
Сутність компетентнісного підходу щодо розробки стандартів вищої освіти.
Основні принципи створення інноваційного вищого навчального закладу.
Викладач-куратор у сучасному навчально-виховному процесі.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Підручники:

1. Волкова Н.П. Педагогіка. Підручник. 2-ге вид., переро. і доп. Київ: Академвидав, 2007. 618 с.
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло 2006. 326 с.
3. Глазиріна В. М. Педагогіка сучасної школи. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Донецьк: Норд-Прес, 2006. 220 с.
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін; КПШ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/content>
5. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
6. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи: підручник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 175 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2006. 354 с.

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Державний стандарт базової середньої освіти. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
5. Концепція Нової української школи. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrayinska-shkola-compressed.pdf>
6. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року <http://www.nmc.od.ua/wp-content/uploads/2017/02.pdf>
7. Національно-патріотичне виховання. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/nacionalno-patriotichne-vihovannya>
8. Нормативні документи. Нова українська школа. https://padlet.com/galka_mar/j7iv5ubzgyhi
9. Українське патріотичне виховання і національні меншини. https://pidru4niki.com/11200611/pedagogika/ukrayinske_patriotichne_vihovannya_natsionalni_menshini
10. Методичні рекомендації «Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану» / укладачі О.М. Грушевенчук, Л.М. Богданович, О.Г.Мулько, С.М.Сарай. Луцьк: Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Волинської області, 2022. 49 с.

Допоміжна

Навчальні посібники та монографії

1. Добросесність та етика. Навчальний посібник для лекторів, які використовують університетські модулі e4j із питань добросесності та етики. Відень: Організація Об'єднаних Націй, 2021 (Освіта заради справедливості. Серія університетських модулів: Добросесність та етика). https://grace.unodc.org/grace/academia/module-series-on-integrity-and-ethics.html?lf_id=
2. [Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність ...](#)

3. Історія зарубіжної педагогіки: конспект лекцій / Упорядники: Л.В. Маляр, М.І. Кухта. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. 64 с. <https://www.uzhnu.edu.ua>
4. Інклюзивна освіта в Україні та світі <https://www.educluster.com.ua/blog-ua/inkluzyvna-osvita/inkluzivna-osvita-v-ukrajini-ta-sviti>
5. Казанічер О. С. Шкільноосвітаврізнихкраїнсвіту. Харків: ВГ «Основа», 2019. 96 с.
6. Ковальчук В. А. Освітньо-виховні системи закладів середньої освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 120 с.
7. Кодекс безпечного освітнього середовища. Джерело: <https://oplatforma.com.ua/article/2614-bezpechne-osvtn-seredovishche-zakladu-osvti>
8. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи / за ред. О. В. Овчарук. Київ : К.І.С. 2004. 112 с.
9. Ляшенко К. І. Інклюзивна освіта у новій українській школі : / веб- сайт. URL:<http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/23>
10. Опачко М. Практикум з «Основ дидактичного менеджменту». Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво «Інватор», 2017. 161 с.
11. Опачко М.В. Філософія сучасної освіти. Навчально-методичний посібник. Доп. і переробл. Ужгород: УжНУ, 2019. 60 с <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/39284>
12. Практикум з "Педагогіки вищої школи". Методичний посібник для проведення практичних і семінарських занять. Ужгород, УжНУ, 2020. 32 с.
13. Опачко М.В. Системний та інтегративний підходи в освіті. Навчально-методичний посібник. Доп. і переробл. Ужгород: УжНУ, 2020. 76 с <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/39285>
14. Опачко М., Попадич О. Застосування засобів моделювання педагогічних ситуацій. Ужгород: ПП «Інватор», 2022. 47 с.
15. Основи педагогічної майстерності (лекції і практичні). Навчально-методичний посібник. За заг. ред. Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. 240 с.
16. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 2-ге, доповнене і перероблене /За заг. ред. О.А.Дубасенюк, А.В.Іванченка. – Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2002. 482 с. <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/ped/zav-ped-carantin.pdf>
17. Професійно-педагогічна комунікація : Навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
18. Савченко В.Г., Андрушина Л.Л. Традиційні та інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчальний посібник II і III ступенів вищої освіти. Дніпро: Візіон, 2019. 83 с.
19. Сисоева С.О., Кристопчук Т.Є. ОсвітнісистемикраїнЄвропейського Союзу: загальнахарактеристика :навчальнийпосібник. Рівне :Овід, 2012. 352 с.
20. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.
21. Сучасний педагог: колект. наук. монографія. Дніпро: Акцент ПП, 2020. Т. 2. 242 с.
22. Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї : монографія / О.І. Локшина, О.З.Глушко, А.П. Джурило, С.М. Кравченко, Н.В. Нікольська, М.М. Тименко, О.М. Шпарик ; за заг. ред. О.І. Локшиної. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 350 с.
23. Технології навчання в сучасній школі [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/tekhnologiyi-navchannya-v-suchasni-shkoli.html>
24. Як вчатися старшокласники Польщі, Фінляндії, Канаді та Швейцарії – швидкий огляд. <https://nus.org.ua/articles/starsha-shkola-v-yevropi-oglyadayemo-dosvid-dekilkoh-krayin-ta-shukayemo-tochky-dotyku-z-ukrayinskoyu-osvitoyu/>.

Періодичні видання

1. Каталог он-лайн сервісів для вчителя. <https://grcprpp.gov.ua/katalog-onlajnservisiv-14-05-12-02-04-2021/>
2. Опачко М.В. Формування у студентів-майбутніх учителів фізики досвіду моделювання дидактичного середовища і взаємодії. *Вісник Чернігівського НПУ ім. Т.Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів: ЧНПУ ім.Т.Г.Шевченка, 2018. Вип.153. С.87. – 92
3. Опачко М. В. Технологічний підхід у розробці теоретичного і практичного аспектів дидактичного менеджменту. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2019. Вип. 1 (44). С.116-121.
4. Опачко М. Засвоєння змісту дидактичного моделювання магістрами – майбутніми педагогами. *Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи. Міждисциплінарні перспективи*. Том V / [редактори-упорядники А. Душний, М. Махмудов, М. Стреначікова]. Банська Бистриця – Баку – Ужгород – Херсон:

Посвіт, 2019. 372 с.

5. Опачко М. Формування компетентності дидактичного проектування у магістрантів-фізиків [The formation of didactic projecting competence in the graduate students of physics]. *Науковий журнал «Фізико-математична освіта» Physical and Mathematical Education : Scientific Journal*. 2019. Вип 2 (20). С.119-125. ISSN 2413-1571; e-ISSN 2413-158X; <https://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/index/0-52>
6. Козловська І. М., Опачко М. В., Зінчук І В. (2020). Методологічні підходи та дидактична компетентність сучасного вчителя фізики у контексті інтеграційних освітніх процесів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (191), 16-20. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-2-191>
7. Опачко М.В. Психодидактичний підхід у підготовці магістрів-фізиків-майбутніх педагогів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Педагогіка. Соціальна робота*. 2020. Вип.2 (47). С.116-121. ISSN 2524-0609; <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/indexing>
8. Опачко М., Козловська І., Ключковська І. Реалізація студентоцентрованого підходу в сучасних умовах розвитку вищої школи. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Педагогіка. Соціальна робота*. 2021 Вип.2 (49). С. 129-134 ISSN 2524-0609 <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/issue/view/13236>
9. Козловський Ю. М., Білик О. С., Опачко М.В. Використання ковзного контролю у процесі вивчення фізики у закладах загальної середньої та професійно-технічної освіти. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія «Педагогічна»: Концептуальні основи розбудови сучасної природничо-математичної та фізико-технологічної освіти*. № 28 (2022). 151 с. С.110-114 DOI: <https://doi.org/10.32626/2307-4507.2022-28.110-114>
10. Різак В.М., Опачко М.В., Дешко Н.В. Інноваційний підхід у фаховій підготовці магістрів з кібербезпеки. *Фізико-математична освіта : науковий журнал*. Том 38, № 4. Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Фізико-математичний факультет ; редкол.: О.В. Семеніхіна (гол.ред.) [та ін.]. Суми : [СумДПУ ім. А.С. Макаренка], 2023. 85 с. С.62-67
11. Козловська І.М., Біляковська О.О., Опачко М.В. [Розвиток інноваційної діяльності закладів вищої освіти в умовах інформатизації навчального процесу](#). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Випуск № 72 том 2, 2024 с. 253-259

.....

13. Інформаційні ресурси

1. https://www.pedagogic-master.com.ua/public/PM_Zyazyun.pdf
2. [Наукова періодика України - НБУВ Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського \(irbis-nbuv.gov.ua\)](#)
3. <https://naurok.com.ua/post/tri-cikavi-proekti-dlya-pidvischennya-motivaci-uchniv-do-navchannya>
4. <https://naurok.com.ua/post/neordinarni-strategi-zacikavlennya-uchniv-vivchennyam-prirodnichih-nauk>
5. <https://naurok.com.ua/post/rolovi-igri-na-urokah-dieve-ta-vesele-navchannya>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=ptkXfsbvq38>
7. https://drive.google.com/file/d/1cEHQmzKhp7vjChoiqzKOI0hdc0j4dFxa/view?usp=classroom_web&authuser=0

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; з змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувачка кафедри _____
(підпис) (Прізвище і ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; з змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувачка кафедри _____
(підпис) (Прізвище і ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; з змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувачка кафедри _____
(підпис) (Прізвище і ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____ н.р. без змін; з змінами (Додаток ____).